

PALA Onze globaliserende wereld in woord en beeld
NIEUWSBRIEF

Een bijna vergeten geschiedenis, de grootste Belgische betoging ooit

Het is hard nodig om het begrip 'structureel geweld' af te stoffen. Want, geef toe, er is geen betere omschrijving voor de onmenselijke verarming en ongelijkheid die de financiële crisis aanricht van Dhaka tot Lampedusa of de moordende opwarming van de aarde

Massabetogingen vormen heel sterke exponenten van maatschappelijke mobilisatie. Ze zijn immens belangrijk voor, ze expliciteren en begeleiden grote gewenste veranderingen en monden soms uit in heuse revoluties. Denk aan de 1 mei optochten, de miljoenendemonstraties eind jaren zeventig van vorige eeuw tegen de sjah in Iran, de mensenmassa's eind jaren tachtig die de val van het IJzeren Gordijn en van het reëel bestaande socialisme inluiden, en de menigten op het Tahrirplein in Caïro.

Ook ons land heeft een rijke betogingsgeschiedenis. Maar wat waren de grootste, en wat was de allergrootste? Als we willen vatten en ons blijven herinneren wat mensen meest heeft bewogen – zowel in letterlijke als figuurlijke betekenis – is het wijs die kennis te koesteren.

De grootste betogingen

Zowel de eerste echt grote antirakettenbetoging van 25 oktober 1981 als de latere vredesbetogingen in 1985 en 1987 waren van dezelfde grootteorde als de Witte Mars, met om en bij de 200.000 betogers. De allereerste grote vredesbetoging van 9 december 1979 – een immense opkomstverrassing toen – speelde enkele klassen lager met meer dan 50.000.

Eén betoging overklast ze allemaal

Eén betoging overklaste ze echter allemaal met vele lengten verschil, en dat was de vredesdemonstratie van 23 oktober 1983 in Brussel. Waarom we dat zo zeker kunnen weten? Omdat de feiten deze werkelijkheid onomstotelijk aantonen. Het was de enige massabetoging waarbij de demonstranten simultaan over drie verschillende trajecten liepen. Die vertrokken telkens uit een ander Brussels station zodat er in werkelijkheid drie massabetogingen plaatsvonden. Urenlang werd de drievoudige mensenzee gevoed, trein na trein, aangevuld door honderden en honderden bussen uit het hele land, en door al die andere vervoermiddelen die betogers gebruikten. Urenlang is er opgestapt.

En veel meer nog is er door velen gewacht in de hoop straks ook te kunnen demonstreren. Toen het al lang donker was, bleven betogers vertrekken. Zo groot was echter de toestroom dat vele duizenden die wel in Brussel waren geraakt, nooit één van de oververzadigde parcours hebben kunnen afleggen. Zo groot dat zelfs lang niet iedereen een plaatsje op een trein richting Brussel heeft kunnen bemachtigen.

Of er dan inderdaad 400.000 deelnemers/sters waren, wat minder of zelfs nog wat meer, dat is en was niet

exact vast te stellen. Maar de tellingen van de betogers, het aantal ingehuurd bussen en verkochte kaarten, het wijst allemaal in de richting van die grootteorde.

Wie deze feiten nuchter bekijkt, weet: het is een mythe dat de Witte Mars uit 1996 de grootste Belgische betoging ooit zou zijn. Die Witte Mars was inderdaad een indrukwekkend grote betoging. Maar ze kan onmogelijk de grootste zijn geweest. Om de simpele reden dat een betoging over één traject onmogelijk meer betogers kan tellen dan één over drie evenwaardige trajecten.

Een vergeten verjaardag... tot nu

Wie de feiten respecteert, weet dus dat niet de Witte Mars maar wel de vredesbetoging van 23 oktober 1983 de grootste Belgische betoging ooit was. Wie kan dan begrijpen dat de vredesbeweging – een belangrijke grondstroom in dit land, meest van al in Vlaanderen – die verjaardag altijd onopgemerkt voorbij laat gaan? Een jaar geleden groeide bij mij een zekere nieuwsgierigheid: zal de vredesbeweging in 2013, 30 jaar later, haar grootste massamobilisatie eindelijk beginnen herdenken? Geeft zij de geschiedenis haar rechten, nu het nog kan? Het is immers niet verstandig om de geschiedenis te laten vollopen met mythes, en de samenleving er mee opgezaaid te laten.

Structureel geweld

Een jaar later kan ik dan toch blij zijn dat het zover is. De vredesbeweging viert eindelijk de verjaardag van de grootste betoging en actualiseert meteen de inzet: meer dan ooit zijn de kernwapens op ons grondgebied overbodig, ze moeten weg.

Maar er zijn meer redenen om te manifesteren en elk jaar opnieuw 23 oktober 1983 te herdenken. Het is een kans voor een al te verzwakte vredesbeweging om opnieuw sterker de kop op te steken. Want niemand kan beweren dat oorlog afwezig is in de wereld van vandaag. Nog veel gewelddadiger is het structurele geweld van fors stijgende ongelijkheid die miljarden mensen geen kans geeft op een menswaardig leven en één miljard van

hen zelfs permanent uitlevert aan ondervoeding en honger.

Het is hard nodig om het al wat oudere begrip 'structureel geweld' af te stoffen. Want, geef toe, er is geen betere omschrijving voor het fenomeen dat we wel ontzettend veel miljarden inzetten om failliete banken te redden, maar niets vergelijkbaars opzetten om de honger uit te roeien, of de moordende opwarming van de aarde tegen te gaan, of zelfs maar greep te krijgen op een losgeslagen louter financieel gedreven economie die elke dag ontelbaar veel mensen hun inkomen en hun leven kost, van instortende of brandende textiel fabrieken in Bangladesh tot Lampedusa?

Dirk Barrez

De auteur is hoofdredacteur van PALA.be en was in de jaren 1980)1983 lid van de stuurgroep van VAKA (Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens) en het OCV (Overlegcentrum van de Vrede), en samen met Jan Rutgeerts medeauteur van het boek *Stop de bom. Twee jaar actie tegen de kernbewapening*, IOT, 1982

LEES OOK DIT ARTIKEL

TIME TO GO

Waarom betogen op 20 oktober? Dertig jaar later zijn kernwapens nog altijd niet weg

klik hier

<http://pala.be/nl/artikel/time-to-go>

JA, IK WORD NU PALA 2 EURO STEUNGEVER

PALA.be werkt zonder subsidies. Met slechts 2 euro per maand verzeker ik de verdere uitbouw van PALA... klik hier

WERK MEE AAN EEN LEEFBARE WERELD Ben je tevreden over PALA ?

Mail hem dan door naar vrienden en kennissen.

Wil je geen enkele PALA missen, om gratis in te schrijven, klik hier

initiatieven zoals de PALA brief, onze websites, boeken en DVDs wel zitten?
We willen graag nog meer doen.
Uw steun is welkom op
rekeningnummer 979-2186488-16
met vermelding "steun Global Society vzw"

Een blijvend actueel Global Society BOEK – van Verontwaardiging naar Verandering

Een nieuw Global Society boek is stilaan in aantocht, aankomst begin volgend jaar. Intussen blijft er het boek ***van Verontwaardiging naar Verandering. Hoe is onze wereld eraan toe? Waar moet het naartoe? Hoe geraken we daar?*** van Dirk Barrez **voor slechts 6 euro, verzending inbegrepen – voor meer info en bestellen klik hier**

Meteen voordelig 10 of 20 exemplaren kopen? Dat kan ook
10 ex. kosten 40 euro, voor 20 ex. is de prijs slechts 60 euro, telkens verzending inbegrepen. Voor deze bestellingen vanaf 10 ex., mail naar **info@globalsociety.be** met vermelding van naam, adres en aantal boeken,
of bel naar tel. 32 (0)486 36 09 68

Uitschrijven